

NEPÜNK

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL:
Oradea
Strada Teatrului 4.
Telefon: 6-70

ZSIDÓ HETILAP

Főszerkesztő
WASSERSTROM SÁNDOR

Felelős szerkesztő
LEITNER ZOLTÁN

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Belföldön: Egész évre 250 Lei, félévre 130 lei, negyedévre 65 lei. Külföldön 2 Dollár, Kc. 75, P. 12, S. 19. Din. 120

Gyermekek a tűzvonalban

*

A háboru alatt hirhettek voltak az oroszok arról, hogy a tűzvonalban veszélyeztetett helyeken asszonyokat és gyermekeket hajtottak, hogy ezzel az ellenséges csapatokat dilemma elé állítsák. Mert vagy meghátrálnak, vagy kiméletlenül lekasabolják az ártatlanokat. Pokoli ötlet és a szeretet és gyűlölet szélsőségeiben vergődő orosz népléleknek számunkra érthetlenségével néztük a kíméletlenségnek ezt a tökéletes alkalmazását.

Most újból tűzvonalba kerültek a tudatlan gyermekek és az ártatlan, félrevezetett, meggondolatlan tömeg. Orosz szisztéma. Nap mint nap halljuk, olvassuk és látjuk, hogy 14—18 éves gyermekeket visznek be a rendőrségre. Tucat számra fogják össze őket és ők fanatizmussal, gyerekes lelkesültséggel vállalják a kommunista ideológiáért a főviskoszort. Fájdalmas jelenség, mikor látjuk, hogy félrevezetett iskolásokat küldenek az orosz szisztéma vezérei a tűzvonalba. Gigászi küzdelem, hallatlanul hosszú front az, melyen a kapitalista világrend harcol a kollektívizmust hirdető ellen. És e világgraszáló, korszakalkotó harcban, gyáván és érthetetlenül, érellen gyerkőcöket tolnak a két front közé. Értelmiségük kezdetén levő fiúk és leányok, örömmel és földöntúli boldogsággal vállalják a martiriumot és gyermekcsinynek hiszik a rendőrségi kihallgatást és a hideg, patkányos fogdában töltött napokat.

Az ifjúság ártatlan, ahogy ártatlanok voltak a háboru idején a tűzvonal közé szorított nők és gyermekek. Most megint a régi orosz receptet vették elő. Mig ők kényelmes fedezékből szemlélik a főkéis világrend ágyuinak bömbölését, addig ártatlan, félrevezetett gyerekeket küldenek maguk helyett a harcpontra. Érthetetlen és számunkra undorító látvány, mert gyávaságra és nagy jezsuitizmusra vall. Hát miért nem ők állanak elől? A meglelt koruk, a felelősségre vonhatók, azok, akik tudják, hogy mit cselekszenek és mit kockáztatnak?

Kettősen fáj nekünk még az, hogy van közöttük zsidó gyerek is. Ahogy annak

idején volt a galíciai és lengyel harcpontra. A zsidó gyerekek gyors felfogó képességére, mártíromságra való hajlamosságát, gyakran jogos elégedettségüket, zsidóságukban való elnyomatottságukat használják ki azok, kik ezzel készakarva és tudatosan főnkreteszik ezernyi bimbózásban levő fiatal életjövendő sorsát.

Mi közülük a gyermekeknek, az ártatlan, tapasztalatlan, pelyhedző álluaknak ahoz a gigászi küzdelemhez, mely ma a világnézetek között dül?

Gyenge a hangunk, hogy eljusson azokhoz, kik földalatti munkájukkal ezt a fair harcmodot megcsufoló, igazságtalanságot előkészítik.

De szólhatunk a zsidó szülőkhöz. Vigyázzanak a szülők és figyeljék gyermekeik lépteit. Adjanak egy ideált nekik. Világossítsák fel meggondolatlan tetteik következményeikre. Adjunk ideált a zsidó ifjúságnak. Tanítsuk meg arra, hogy ne akarjon minden zsidógyerek világmegváltó lenni, ne akarjon boldoggá tenni milliárdnyi embert. *Igyekeztek mindenekelőtt ő maga boldog lenni, mely boldogság semmi esetre sem vezet a rendőrségi börtönökön keresztül.*

Igyekeztek zsidó lenni, találja meg saját népiségében azt az ideált, melyért harcolni kell és érdemes. Egy boldogabb emberiségért küzdhet, azért, hogy az emberek ne marcangolják egymást széjjel egy falatnyi kenyérért. A hihetetlen nagy antiszemizmust ugy sem oldja meg az általuk Igéretföldjének képzelt kollektív társadalom sem.

Zsidó ifjúság! Hozzatok kiáltunk eminen és zsidó szülők, kik keserves életgondok között nevelitek gyermekeiteket. Vigyázzatok! Csak a folyton fokozódó zsidógyűlölet fog édig emelkedni, azáltal, hogy zsidó-ifjak világmegváltókká akarnak idvezülni.

Ne vállaljatok martiriumot, mert az semmi egyéb, mint pokoli terv a Ti ártatlanságotok megcsufolására, orosz harcmodor, mely sokezernyi ártatlan emberromlását akarja időelőtt okozni.

Vigyázzatok mindannyian, míg nem késő, hogy enyhítsük és ne fokozzuk a körülöttünk levő gyűlöletet, hogy ne adjunk támpontot az antiszemizmust hirdetőeknek. *A zsidó ifjúság útja — csak a zsidóság felé és a tisztultabb, nemesen érző emberiség felé vezet!*

L. Z.

A beszercei iroda újból a szatmári hitközségnél próbál zavart okozni illegális beavatkozásával

Csak a közelmúltban robbant ki Kolozsváron egy eddig példátlanul álló botrány — szomorú epizódjaként a nagy erdélyi hitközségek ellen a beszercei iroda és szűkebb környezete által évek sora óta vezetett ellenséges akcióknak. A sötét erők működése azóta sem szünetel, ellenkezőleg új terepet keres a pusztításra, a hitközségi keretek bomlasztására...

A beszercei iroda balkezes irányzata ez idő szerint ismét a szatmári hitközségnél tapogatózik kielégülés után, amelyet évekként ezelőtt a hirhedi rabbiválasztás idején sikerült súlyos botrányok színterévé avatni és egészen a gyökeréig felforgatni.

Az ismét küszöbön álló hitközségi tisztújító választások adtak alkalmat arra, hogy a beszercei iroda már közismeri módszere szerint újból kanócot vessen a puskaporos hordóba, hogy a felidézni kívánt robbanás

tüzénél megsülhesse a maga kis pecsenyét...

Azonban remélhető, hogy a szatmári hitközség vezetősége, amely két év óta szívesen állja a teret és ezideig sikeresen kiegyensúlyozott minden felforgató törekvést, ezután is ura marad a helyzetnek és simán fogja lebonyolítani az esedékes választásokat a beszercei iroda gáncsvetései ellenére is...

A beszercei iroda újabb szatmári szerepléséről következő a részletes tudósításunk:

A küszöbön levő hitközségi választások alkalmából a beszercei iroda átiratot intézett a szatmári hitközség vezetőségéhez, amelyben arra hívta fel, hogy az új választásokat a két esztendővel ezelőtt megtartott hitközségi választás alkalmával kiprovokált rabbi-bírósi döntés alapján *kizárólag a két*

Három új szó: **Megbízható! Kiváló! Olcsó!**

A **Reiter**-féle **שוק פסח** főző-, ét-, tej- és mogyorós csokoládé a satu-marei orth. rabbinátus felügyelete mellett és **שוק פסח** CACIOBAB **שוק פסח**-rel készül.

Kérje mindenütt! Kapható mindenütt!

Postacsomag szétküldés!

Megrendelhető:

ADALBERT REITER ŞI FIUL
Fabrica de Ciocolata
SATU-MARE

előtti választói névjegyzék figyelembevételével, egy általa kiküldendő rabbi elnökelete alatt álló oly választási bizottság útján vezesse le, amelybe öt tagot a hitközség vezetősége, öt tagot pedig az ellenpárt delegál. E felhívás nem respektálása esetére azzal fenyegeti meg az iroda a hitközséget, hogy a választást már eleve is érvénytelennek tekinti és felhatalmazza „az ellenpártot” arra, hogy „vallási szükségleteit minden neki alkalmas eszközzel, még a hitközségi érdekek ellenére is” kielégíthesse.

Kérdést intéztünk illetékes helyen, hogy mi igaz a beszercei iroda újabb akciójából, amire a következő felvilágosítást nyertük:

— Tény és való — mondotta informátorunk, — hogy a beszercei iroda a kérdéses átiratot intézte hitközségünk vezetőségéhez. Erre az átiratra el lehet mondani, hogy példátlanul áll a beszercei iroda balfogásokban gazdag krónikájában is...

— A beszercei iroda gyökeresen elmentélben hivatásával — amely a hitközségi autonomia feletti örökösben és a pártatlanság megőrzésében kellene, hogy kulmináljon, — nem kíván tőlünk kevesebbet, mint autonómiánk teljes feladását a szatmári hitközség egy renitens csoportjának kedvéért, akik közelebb állanak a beszercei iroda szívéhez, mint a hitközség valamennyi többi tagja külön-külön és együttvéve...

— Mert miről is van szó? A beszercei iroda, melyet 1928-ban a szatmári botrányos rabbiaválasztások idején teljesen lehetetlen volt arra bírni, hogy biztosítsa a választások tisztaságát, — habár erre a hitközség előkelőségei többször és ismételtén felkérték, — most már előre irányítani akarja az aktuális választásokat, azt követelve a hitközségi vezetőktől, hogy tagadják meg a törvényt, tagadják meg a szabályokat és ismerjék el magukra kötelezőnek egy jelentéktelen csoport akaratát... Mert ha nem úgy tancolunk, ahagy azt a renitensek kis csapata előírja, akkor jön a mumus, a renitensek felhatalmazást nyernek a hitközségi érdekek támadására és aláaknázására...

— A beszercei iroda egy-két év előtti din-tóra döntésre hivatkozik, amelyet az akkori tisztújító választás alkalmából hoztak és amelyet az akkori vezetőség a jegyzőkönyvek tanúsága szerint figyelembe is vett. Ez az ad acta helyezett ítéletet próbálja a beszercei iroda ma felmelegíteni, ami nemcsak nevetséges, de igen komolytalan trükk-számba megy.

— A két év előtti választói névjegyzék alapján kívánja az iroda a választásokat most levezettetni. E szerény kívánság mögé van elrejtve a törvények teljes megsértése. Ugyanis, ha a múltkori névjegyzék volna a döntő, akkor választói jogot nyernének olyanok, akik e jogot közben elvesztették amiatt, mert a hitközségi rezsimnek gáncot vetendő, nem fizették a kultuszadót és másokat is ilyen boykottra csábítottak. E kétélű fegyver most terhükre sül el, mert mint nemfizetők nem kerülhetnek a listába... A beszercei ukáz ezeknek a renitens hitközségi tagoknak hatalmi szóval és pártoskodó erőszakot kívánja biztosítani a veszendőbe ment választói jogot! Igen, de ebbe másnak is beleszólása van! Nem lehet kisebbiteni azoknak a jogát, akik pontos fizetéssel azt maguknak biztosították! Nem lehet a renitenskedőket jogelismeréssel jutalmazni, mert ezt főprotektoruk: a beszercei iroda, így rendeli meg! Hasonlóan nem lehet megvonni a két éven belül bekebelezett és fizető új tagok alkotmányos jogait! Egyszóval a két év alatt az alkotmányos jogokkal rendelkező hitközségi tagok személyében és állományában beállott változásokat nem lehet a beszercei iroda egy tollvonásával megsemmisíteni! A beszercei irodának hatásköre erre nem terjed ki és hivatali hatalmával elvissza, amikor autonómiánkat veszélyeztetli és jogtalanságot követel tőlünk...

— Arra sincsen jogcíme a beszercei irodának, hogy olyan választási bizottságnak alakítását követelje, amely ellentétes a szabályokkal. Egyebekben nevetséges, hogy öt tagot követel az ellenpárt részére, amely jelentéktelen számbeli aránya alapján ilyen semmiképp nem igényelhetne, még ha az adómehtagadás által nem zárta volna ki magát az alkotmányos jogok gyakorlatából. De nem is lehet helyet követelni a választási bizottságban oly tagok részére, akik nem fizették kultuszadójukat. Ez ellenkezik az alapszabályokkal.

— A beszercei iroda jogellenes átirata igen elkészerítette a kedélyeket és számos hitközségi tag azt kívánta, hogy

tegyünk panaszt az iroda ellen a miniszteriumnál. A hitközségi vezetőség azonban meglepszik a tiltakozással és kitart a törvényesség álláspontja mellett, ez pedig az, hogy aki eleget tesz kötelességének a hitközséggel szemben, az beleszólhat a hitközség vezetésébe.

Eddig szólott információnk. Mi pedig úgy véljük, hogy a beszercei iroda a hitközség válasza után sietve vissza fogja vonni törvénytelen beavalkozását, melynek semmi alapja nincs és amely oda vezethet, hogy az elkészeredett hitközségi tagok megelégedve az iroda basáskodásait, ennek feloszlátását és kormánybiztos kinevezését fogják a kormánytól kívánni...

Vérvádhadjárat Palesztinában is

A palesztinai arab lapok vérvádról írnak és nagyon nehezen jövátelhető hiba volna ugy a cionisták, akár a nemcionista zsidóság részéről, ha ezen tény felett vállonogatóssal napirendre térnének. Az arab executive hivatalos lapja aljas és nemtelen mérgező munkát folytat vérvádhíresztelésével a „Felestin” lap mintegy alárnot súvit bele a mohamedán arab, de különösen a palesztinai mohamedánosság világába.

A vérvádmese az 1840-ik évi damaszki vérvádtól eltekintve, a nyugati kereszténység jól kezelt fegyvere volt, amellyel gazdasági vagy politikai okokból kénye-kedve szerint terjesztette a zsidógyűlöletet s mint ilyen a Kelet nem ismerle. Most először terjesztik a hitvány rágalmat Keleten és bizonyára jól átgondolt politikai manőver bevezető ettapjaként kell ez alkalommal felfogni a vérvád meséjét és mint ilyenek kell szembenézni vele.

Ne felejtjük el, hogy egy-két hét választ el bennünket csak Peszachtól és Erec Jiszraelben Peszach egyszerre lesz a mohamedánok Rammadan ünnepével és ebből az alkalomból ezrek és ezrek fognak bevonulni Jeruzsálemba a fanatikus és épen ezért könnyen izguló és izgatható mohamedán tömegekből és úgy látszik, hogy a szörnyű vetés, melyet a „Felestin” izgatása elvetett, erre az időre fogja gyümölcsét meghozni és ne adja Isten, hogy 1929

késő őszének eseményei 1931 tavaszán megisméldjének újra.

Akkor azt a rágalmat terjesztették, hogy a zsidók az Omármecsetet akarják birtokukba venni s ez az esztelen vád, ez a képtelen rágalom már régen megdőlt, de megdőlésével magával temetett martyrokot Hebronban és Jeruzsálemben, akiknek kiomló vére a zsidóság szenvedéseiről és a cionizmus heroikus küzdelmeiről és erőfeszítéséről tett szent tanúságot. Az Omármecset-legenda most már etült s ugylátszik ezt a rágalmat nem lehet az arab gyűlölet fegyvertárából újra előszedni, tehát most valami mást, valami újat kellett kitalálni és erre a célra szolgál a „Felestin” és a többi arab sajtóorganumok vérvádmeséi.

Ugylátszik, hogy ez alkalommal részben elszámította magát az arab nacionalizmus uszításának vezérkara, mert a palesztinai főkormányzóság a „Felestin” további megjelenését betiltotta.

Ez azonban — sajnos — kevés, mert mint mondottuk, a mag el van vetve, a termés most csirázik; gyűlölködő, tudatlan és vak arabok ezrei és tízezrei olvasták és hiszik a vérvád meséjét és ezért illetékeseknek mindent el kell követniök, hogy Erec Jiszrael nyugalma és az ottaniak élet- és vagyonbiztonsága minden körülmények között megóvassék.

PHÖNIX

Életbiztosító Társaság

ALAPITTATOTT 1882. ÉVBEN.

Teljesen befizetett alaptőke 4,000.000 osztrák schilling

Engedélyezve Romániában 1929 január 14-én, közzétéve a Mon. Of. 13. számában 1929 január 16-án. Alapszabályok közölve Mon. Of. 45.929. Bejegyezve az ilfovi törvénytörvényeknél 1929 január 21-én a 6. sz. cégjegyzékbe.

Központi vezérigazgatóság: WIEN.

Romániai igazgatóság: București, Bul. Elisabeta 10.

ORADEAI VEZÉRKÉPVISELET:

Strada General Moșoiu (Kert-u.) 2. Telefon: 7-57.

Erdélyrészi Ellenőrző Iroda: CLUJ, Strada Nicolae Iorga No. 16.

A társaság működési területe:

Ausztria, Belgium, Bulgária, Csehszlovákia, Egyiptom, Franciaország, Görögország, Hollandia, Jugoszlávia, Lengyelország, Magyarország, Németország, Olaszország, Palesztina, Románia, Spanyolország, Tunisz, Törökország.

A „Phönix” kedvezményes szerződést kötött a K. K. L. jeruzsálemi főirodával, a különböző országok Mizrahi Központjaival, legújabbán a Mizrahi Erdélyrészi Központtal, a Makkabi Világszövetséggel, a zsidóság több országos szervezetével, a Wizo zsidó nők világszövetségével, az „Aguda” Világszervezettel és még többi nagy zsidó testülettel.

Vezérügynökségek:

Arad, Brașov, București, Cluj, Cernăuți, Chișinău, Medias, Oradea, Sătmar, Sibiu, Târgu-Mureș, Timișoara.

Gyermek, járadék- és nyugdíjbiztosítás: Legmodernebb kombinációk és méltányos díjtételek az életbiztosítás minden ágában. A vezérügynökségek díjtalanul adnak pontos kalkulációt és mindennemű felvilágosítást biztosítási ügyekben.

PROPAGANDA CIPOK

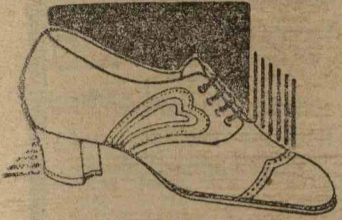
MINDEN SZINBEN

450

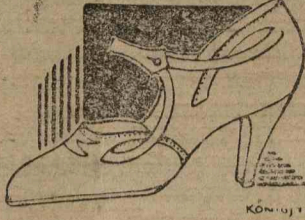
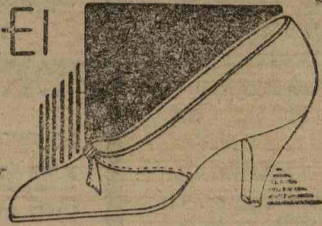

LACK ÉS ANTILOP

525

LEI

KIZÁRÓLAG

REICHARD DEZSŐ ÉS FIA CÉGNÉL

vagy hátból. Önök úgy csodálkoznak ezen a hangon, mintha először hallanák, pedig milyen régen mondják már Önöknek, hogy maradjanak csak a portájukon. Vagy Ön még nem hallott a „zsidó papírtrón“-ról, a „zsidók immorális irodalmi befolyásáról“ és egyéb kedves szölamokról, amelyek mind oda csucosodtak ki, hogy nem kérnek a zsidók magyar irodalom csinálásából.

Ez onnan van izraelita uraim, hogy Önökben még bennük van a nemes urak házidsidájának kétrét görnyedő alázatosága, a kilincselő házalók lázítóan szemtelen türelmessége. Az az örökké nyájasan mosolygó önfelajánlás, amelytől minden jobb ember tenyere ökölbe szorul. Önök egy olyan szekérre kapaszkodnak, amelyre nem szívesen veszik fel Önöket és megbotránkoznak, ha a kocsis az ostorral arcukba csap. Önök még mindig azon csodálkoznak, hogy miért van ez az igazságtalan támadás és talán elég naivak azt hinni, hogy ez azért van, mert Önök annak idején, midőn honfoglaló őseik pogány hitét elhagyták, nem a keresztvizet választották, hanem a circumcisiót.

Ne higgye kedves doktor, ez nem a mőzeshit ellen irányul, mert afelől Önök nem lennének rosszabb magyarok a baptistáknál, ha valóban magyarok volnának; a baj ott van, hogy Önök nem azok, hanem fajzsidók. Önök az a vad hús a magyarság testén és az egészséges szervezet nem türi Önöket.

Miért nem látják be Önök mindezt, miért akarják magukat bekönyörögni olyanok kegyeibe, akik úgy vélik, hogy Önök nélkül is megélhetnek? Miért nem vonják le ezen sértések és zsidóverések konzekvenciáit, miért nem szentelik tudásukat és tehetségüket annak a fajnak, amelynek fiai? Mert nem igaz az kedves doktor, hogy mindenki az, aminek vallja magát, hanem mindenki az: ami. Mert amilyen helytelen az, hogy aki magát lángésznek véli már az is, oly helytelen az Önök magyarság teóriája is. Mert hiszen láthatják, mennél inkább akarják Önök magukat a magyarság testébe fészkelni, annál jobban sajog és jajong az a test.

Nem áll meg Ön egy pillanatra afelett is gondolkodni, hogy az a fent idézett cikk, miért nem egy református vagy katolikus magyar igazságérzetéből váltotta ki azokat a hangokat, amelyeket Ön megpendített. Nem gondolja, hogy ezek a református és katolikus honfitársak csendben, vagy hangosan igazat adnak dr Váradinak? Nem veszik Önök észre, hogy mikor a magyarsághoz hű maradt izraelitákat védeni kell, azt csak az izraeliták teszik? Hol van az Önök gerince, ha mindezt eltűrve, mindezt lenyelve, továbbra is a mellüket verik?

Ellenben lássa be dr ur, ha a Kiss Józsefek, Kóbor Tamások, Vámbérik és Korányi Frigyesek alkotása után ez megtörténhetik, akkor az Önök számára nincs más hátra, mint megjárni a zsidó nemzet tisztító canossa útját, hacsak van még Önökben gerinc.

Berkes Dávid.

Utazók figyelmébe!

Ha Baia-marera jön, olcsón és jól akar élni és megszállni, feltétlenül keresse fel **IZSÁK FERENC** כשר ארטה vendéglőjét, ahol elsőrendű lakást és kosztót kap.
Baia-Mare, Kisplac-tér Központ.

Orvtámadás vagy struccvédelem?

„Mert a ferdeségek nemzedéke ők, nincs bennük értelem.“

A dolog úgy kezdődött, hogy dr Váradi Aurél nyílt levelet írt Fekete Tivadarhoz és többek között kérte, hogy óvja meg a magyar nyelvet azoktól a dialektikai ocsmányságoktól, amelyekkel a zsidók a magyar nyelvet megtörik. Jól értsék meg uraim, a zsidók és nem a mózesvallású magyarok. Erre az odavelelt mondatra pedig Benedek Ferenc dr, aki ugyan ellensége minden felekezeti kérdésnek, lándzsát tör az izraelita irodalmárok érdekében, mert nem türi, hogy a Molnár Ferencek és Szomorj Dezsők hitsorsosain ilyen sérelmet ejtsenek.

Értsék meg uraim jól a helyzetet, két magyar egymásközt tárgyal vagy egymással levelez és szükségesnek találja megjegyezni, hogy jó volna az ő nyelvük tisztaságát az

idegen faj káros befolyásától mentesíteni és erre jön az apostrofált idegen és váltig veri a mellét, hogy így-ugy, vagyok olyan magyar, mint Te. Nem szereti a felekezeti kérdést, de azért mégis foglalkozik vele, mert fáj a kitiltás és a végén meg is állapítja, hogy ez nem is felekezeti kérdés, hanem az igazság kérdése.

Ugy van kedves doktor, ez nem felekezeti, hanem faji kérdés és nem is felekezet ellen szólott, hanem egyik faj fia megállapította, hogy a másik faj fia oly hatást gyakorol az ő elvitathatlan tulajdonára, a nyelvére, amely neki nincs inyére és amely ellen tiltakozik. Tiltakozik, mert jogában van tiltakozni. Tiltakozik ellene nyíltan, kedves doktor, tiltakozik ellene már régen és nem igaz, hogy orvul támad, mert nyíltan, férfiasan megmondták számtalanszor, hogy elismerik a zsidók tehetségét, de nem kérnek belőle.

Ez nem orvtámadás uram, hanem Önök dugják már évek óta homokba a fejüket és elvesztették az orientációt. Önök már nem tudják, hogy merről jön a támadás, szemtől,

A ZSOKÉ

Körülbelül harminc évvel ezelőtt találkoztam vele. Alacsony, filigrán termetű, feketeszakállas emberke volt. Vándorolt. Vándorlása közben Nagyváradra is elkerült és alkalmam volt beszélni vele. Szófukar volt, folyton zsolttárt mormolt és kisebb szent könyveket olvasgatott. És épen ez tünt fel nekünk, kik közelébe jutottunk, hogy senki és semmi a világon nem érdekli, csak a szent könyveket bujta.

Végre kíváncsiságtól hajtva megkérdeztem e fellünnő zárkózottság okát. Csak többszöri kérésemre engedett merev szótlanságából és következőkép mesélte el élettörténetét:

— Zsoké voltam — ugymond — egy igen előkelő cirkuszban (ő megnevezte ugyan, de én nem emlékszem rá), alig 2—3 várost érintettünk egy-egy országban. Szentpétervár, Moszkva, Lemberg, Bécs, Páris, stb., csupán nagy világvárosokban játszottunk; bejártuk Ázsia és Afrika kulturáltabb országait is. Műsorunkat ennek megfelelően állítottuk össze.

— Bécsben játszottunk. Egyszer álmomban egy öreg, szakállas bácsi hív, hogy menjek vele. Semmi különösebbet nem tulajdonítottam a dolognak. Álom volt. Második éjjel megint hív a bácsi, sőt harmadik és negyedik éjjelén ismét. Későbbi éjjelen kezd a bácsi energikusabb lenni. Azután meg már verést is kaptam. A verések éjjelente ismétlődtek. Az éjjeli verések következtében testem kékfoltos lett, épen úgy, mint akit ébrenléiben bottal, szíjjal vagy más hasonló tárggyal megvernek.

A cirkuszban mutatványaimat, a lovaglással kapcsolatos attrakcióimat képtelen voltam produkálni. Minden számnál felültem. Főnököm felbontotta szerződésemet.

Állás nélkül voltam. Betegnek, elcsigázottnak éreztem magam, jártányi erőm alig volt. Tanácstalanul álltam, a jövőbe vetett minden reménye nélkül. Eladogattam lovaimat, kosztümjeimet, mindent amim volt. Mig tartott a pénzből, gondtalanul éltem, de búskomorra tetek éjjeli látomásaim. Mert a veréseket nevezett szakállas embertől még mindig minden éjjel éreztem.

Arra a gondolatra jutottam, hogy elmenjek egy rabbihoz. A bécsi rabbi a pestihez utasított. A budapesti rabbinak elmeséltem eddigi élményeimet, ki néhány napig magánál tartott. Valamelyes kis összeget gyűjtetett össze részemre — mert már rá voltam utalva — azután azt a tanácsot adta, menjek Liszkára, az akkor ott élő Caddikhoz, ő fog tudni nagy bajomban segíteni rajtam.

— Liszkára érve, amint a Caddikhoz bementem, elébem jött egy taslival és ezen szavakkal fogadott: „endlich bis du schon gekommen!“

— Én a Caddikban megismertem az álmaimban megjelent és engemet hívó szakállas embert. Megtudtam tőle, hogy az ő kvaterfia vagyok, jobb vallásos szülők gyermeke és három éves koromban egy vándor cirkusztársulat ellopott.

Elbeszélésünk hőse természetesen ott maradt a rebbenél, megtanult imádkozni és egyéb zsidó szükségességeket, a Caddik halála után pedig — bolygó zsidó lett belőle...
G. J.

Riport a nagyváradai zsidó kórházzól

II.

S megyünk szobáról-szobára, teremről-teremre az orvosokkal, egyik-másikat egy pillanatra félrehívja a hófehérbe öltözött ápolónők valamelyike, utasítást kér, azt megkapja és mi megyünk tovább... Mindenütt a remény, a bizakodás, a sugárzó meglepődöttség jelei... Az orvosok úgy diskurálnak a betegekkel, mint a családtagjaikkal... Általában az egész kórház olyan valami, mint egy nagy 100 személyes család, amelyben a betegek: a gyermekek s ahogy a családban a gyermek képezi az örökös szóbeszéd és gond tárgyát, úgy a kórházban minden a betegekért, a betegeknek van és újra aláhuzom és ha kell az unalomig ismétlem: *felekezeti különbség nélkül*...

A földszinti jobboldali folyosón van a laboratórium; dr Némethi mutat be mindent.

— Nézze kérem a műszereket és felszereléseket: ez itt egy centrifugáló gép, mely az urinat teljesen zajtalanul ülepíti, ez a csodabogár, ez egy Thermostat, amelyet baktériumtenyésztésre és a fekáliák és urinak erjesztésére használunk... Abban a másik szekrényben — az az kérem, az a furcsa — az egy anyagcsere meghatározó, ez úgy hiszem, egész Erdélyben egyedül nekünk van, teszi hozzá büszkén. Nézze kérem — mutat most egy másik ágyucső alakú szörnyre — ez az ugynevezett Polari-méter, itt van egy analitikai mérleg, úgy tudom, hogy ez is nagyon kevés van egész Romániában... És én meglepődötten látom, hogy olyan laboratóriumunk van — mert ez a kórház mindannyiunké — amelylyel bármely világváros klinikája vagy exclusiv szanatóriuma büszkén kérkedne...

... Dr Deutsch Elemér veszi át a szót... Szép, szép, de azért sok minden kellene még nekünk... Látja, nem mutattuk meg a Röntgent, mert azzal szégyeljük magunkat, a röntgen csecsemőkorából való és lelkiismeretes vizsgálatot nem is tudunk vele végezni... Sürgősen, rapid kellene

egyét venni... 800.000 lei az ára, nincs hydroterápiái osztályunk, annak is nagy hiányát érezzük, kellene egy új sterilizator, árnyékmentes műtőlámpa, a műtő kicsempézése... De hát hiába: pénz... pénz... Szárnyszegetten ismétlem utána: pénz... pénz...

Hirtelen nagy sürgés forgás, ápolónők jönnek-mennek, fehérköpenyes orvosgyakornokok sietnek — állandóan 2—3 orvosgyakornok működik bent a kórházban — érdeklődve fordulok feléjük: Mi az, mi történt?

Dr Deutsch nevet: Semmi különös... Egy kicsi zsidógyerekekkel több van egy perc óta a világon... Ebben a percben látta meg a napvilágot egy kis fiú... Erre én is szélesen elnevetem magam: Mazl Tov, mondom a doktoroknak...

Az emeletről két orvos igyekszik lefelé, dr Markovits Pál a szülde tb. főorvossa, a fiatal és kiváló gynecológus és szimpatikus munkatársa: dr Bársony Vilmos. Kezelünk. Érdeklődöm a szülde felől, ime amit megtudtam:

A szülde egy és fél éve nyitottuk meg, ez idő alatt több mint 300 zsidó anyának segítettük megkönnyíteni az isteni végzés: „B'icovaun téldi bonim“ ítéletét, több mint 300 gyermek született a szüldeknben s reméljük, hogy egy újabb egy és fél esztendő alatt ez a szám megháromszorozódik... Igyekszik az anyáknak a legnagyobb fájdalmait enyhíteni és a születeket a legteljesebb hyginiával, a legnagyobb körültekintéssel és gondnal vezetjük le... Lekopogja dr

Művészi perzsaszőnyegek, szövött gobelinek, külföldi fonalak

Schulhof Emilné
„Orient“ Szövőművészeti iskola

Oradea, Strada Episcopul Ciorogariu No. 17.
Vidéki rendelések utánvéttel gyorsan és pontosan eszközöltelek.

I. V. O.

FEST, TISZTIT

Gondosan megválogatott festékekkel, vegyszerekkel, melyek az anyagot nem gyengítik

Mészáros-utca 4 (Royallal szemben) és Uri ucca 34

Értesítés!

Értesítjük a közönséget Timişoara, Józsefváros Kossuth Lajos ucca 4. sz. 1. emelet, 5. ajtó alatt megnyitottuk. Izletes házi kosztot adunk úgy abbonenseknek, mint házon kívül is. — Mérsékelt árak! Utazóknak 10 százalék kedvezmény. Bankettek és esküvők rendezését vállaljuk.

A legszebb

zománccfényű gallérokot tisztítja a
Klein gőzmosóda

Str. Vlahuța 4 Szent János ucca

A „HELGA“ tejüzem

értesíti az orth. izr. hitközség tagjait, hogy az **tej** árusítását megkezdte. Tájékoztatásul közöljük, hogy az orth. kóser tej osztályunk vezetője, **Ratzersdorf Frigyesné** úrnő és a szerződéses vidéki termelő gazdáink istállóiban ugyancsak megbízható orth. kóser felügyelőink ellenőrzik a fejést.

Kiváló minőségű pasztörizált orth. kóser tejünket t. fogyasztóinknak hygienikusan kezelt és lezárt palackokban már 1/2 litertől kezdve

literenként 9 lejért mindennap
frissen házhöz szállítjuk.

Tegyen egy próbarendelést levelezőlapon vagy telefon útján, kóstolja egyszer meg tejünket az Ön soha többé nem fog más tejet fogyasztani.

„HELGA“

BIHARMEGYEI TEJGAZDASÁGI ÜZEM RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Oradea, Cheiul Crişului (Körös-oldal) 272.

TELEFON: 2.

דיע קעננצייכן פיר קאפפע-צוואטן כשר של פסח

וינד דער הכשר-שלייסן מיט זיענעל
טערועהטן, דער נאָממע פֿר אַ נקק און
דיע קאפפע-מיעלע-אַלס שוטצמאָרקע.
ביים איינקויף איינער שאַכטל

פסח-קאפפע-צוואטן

פערלאנגען זיע שטעטס אויסדריקליך:
פֿראַנקקייט דער קאפפע-מיעלע
לויט הכשר זר. ע-הרווירדען דעס הערן
אַבערראַבינער שלמה זלמן אוללמאַנן
אויס ביסטריץ, דען דיע פֿאַבריק שטעהט
אונטער זיינער אַבעראויפֿזיכט אונד אונטער
ש ט ע נ ד י ג ע ר קאַנטראָללע פֿאַן זר.
ע-הרווירדען ערנאָנטען פֿראַממען יודישן
אויפֿזעהערן, זאָ דאַס זעמטליכע ערציג-
ניסטע גאַראַנטירט פֿע ר ל ע ס ס ל י כ

כשר

וינד און אָהנע בעדענקען גענאַטן ווערדען
קענען.

Markovits... Eddig, hála Istennek, nincs is semmi baj... ..

A kórháznak — természetesen — külön tejes és külön husos konyhája van. Zsidó nők vannak a konyhán, akik a legnagyobb rigorozitással ügyelnek a kaszusra. Purimkor minden beteg — kivéve az egész súlyos állapotúakat — egy kis csomagban „Slách Moneszt“ kapott, este a férfiteremben, reggel a női kórteremben olvasták a Megillát; a beteg nők sirtak, az orvosok és ápolónők könnyeztek... Péntek estére minden zsidónő megkapja a szekrénye mellé a gyertyatartóját és két szál gyertyát... Keresztény betegek számára nem kóser ételeket szigorúan tilos behozni. Husvétkor ez a felügyelet olyannyira szigorú, hogy ilyenkor még zsidó betegek részére sem szabad kintől semmit sem behozni s a keresztény betegek husvétkor a legpontosabban megtartják a zsidó-husvét étkezési előírásait. És ennek dacára — de csakis orvosi rendeletre — ha kell még Jom-Kipurkor is főznek frissen, ha ez „Pkiach Nefes“, létkérdés a beteg számára.

Az egész Kórház, Szülde és Aggok Háza adminisztrációját Braun Fülöp, a kórház példás szorgalmu, kiváló adminisztratív tehetségű gondnoka vezeli, mindenkör a Chewra és a betegek érdekeinek szigorú szem előtt tartásával.

És végül még egy pár számadat: A Kórház évi költségvetése 3,500.000 leit tesz ki, tüzfára és kocszra 350.000 leit, betegek ételmezésére 1,000.000 leien felül költenek, orvosi műszerekre, kötszerekre és orvoságokra 710.000 lei megy el. Horribilis számok...

Nem lehet megindultság nélkül eltávozni a kórházból, nem lehet anélkül eltávozni, hogy ne gondoljak szeretettel és zsidó megértéssel azokra, akiket hivatásuk oda állított... Nemes és szép munkát végeznek, idegölő, fárasztó éjjel és nappalokban van sokszor részük és nekem nem mondták, utólag tudtam meg: a vezető orvosok egy bani fizetést sem kapnak... Ingyen dolgoznak... Aki cinikus, azt mondaná rájuk, hogy palik... Nem, nem palik, csak zsidók: köteleességtudó, nagyszerű zsidó emberek, köteleességtudó, nagyszerű tudósok...

Zsidók mindenütt az országban! Ha szépet, nagyszerűt, igaz emberit akartok látni, kérve-kérlek benneteket: jöjjetek, jöjjetek és nézzétek meg a nagyváradai Zsidó Kórházat.

Mezey Béla.

HIREK

A „Népünk“ cikkeinek utánnyomását csakis a forrás megjelölésével engedjük meg.

Naptár 5691

Péntek, Niszan 2, március 20.
Szombat, Niszan 3, március 21.
Heti szidra: ויקרא
Heti háftóra: עמ וז יצרת

Szombat kezdete:

üzlet bezárás 6.20
gyertyagyújtás 6.25
Istenlisztelet kezdete 6.10
Szombat befejezése 7.23

— Legközelebbi peszachi számunk változatos tartalommal, 12 oldalon jelenik meg.

— **A cionista executive Mizrachi tagjainak kiválása véglegesnek tekinthető.** A cionista világszervezet executiveja — mint Londonból jelentik — hivatalosan közli, hogy a Mizrachi világszervezet végérvényesen elhatározta, hogy tagjait kivonja a cionista executiveból. Az executive rabbi Meir Berlin és Lazarus Barth mizrachi tagoknak lemondása után azzal a kéréssel fordult H. Farbsteinhoz, a Mizrachi vezető egyéniségéhez, vajjon a Mizrachi világszervezet nem hajlandó-e revízió alá venni régebbi elhatározását. Ezt annál is inkább megteheti, minthogy az Aktionskomité ismételtén annak a kívánságnak adott kifejezést, hogy a két mizrachi-tag maradjon a cionista executiveban. A mizrachi vezetősége a kérdés fölött tanácskozást folytatott és élénk eszmecsere után elhatározta, hogy eredeti határozata mellett megmarad és azt nem veti alá semmiféle revízióknak.

— **A telavivi farsang.** Telaviv uccáin tomboló vidámsággal folyt le az ideai purim. Az uccákon álarcos tömegek nyüzsögtek, kik Eszter királyné, Mordecháj és Hámán kosztümjeit viselték. Reggelig tartó vidám mulatságok tették felejthetlenné az ideai purimot Palesztinában.

— **Tábori lelkész tábournoki rangban.** A lengyel hadügyminisztérium az eddig ezredesi rangban szolgálatot teljesítő dr. Mises József tábournoki rabbit tábournoki rangra emelte. Dr. Mises az első zsidó vallású tábournokja a lengyel nemzeti hadseregnek.

— **Egy szocialista képviselő a ruszinszkói zsidókról.** Necas szocialdemokrata képviselő egy zsidó hírlapíró előtt nyilatkozott a ruszinszkói zsidóságról. Azt mondta többek között: A ruszinszkói zsidóság helyzete rendkívül súlyos. A szerződés nélküli állapot Magyarországgal szemben, a szlovenszkói és ruszinszkói fapiac az utóbbi hetekben, katasztrófális hatással volt, azonban az ipar és kereskedelem egyéb ágait is súlyosan érinti a gazdasági válság és a zsidó lakosság, amely tulnyomóan kereskedelemről és iparból él, nyomorult helyzetben van. Ruszinszkóban mintegy 100 000 zsidó él, akik közül 90.000 proletársorban van. A jelen pillanatban nagyon fontos volna segélyakció megindítása a zsidóság helyzetének enyhítésére.

אמרי' כשר
Restaurant

Oradea, Zöldfa-ucca 10
GROSZ
Timișoara, Lloyd-sor 8
Utazóknak 10% engedmény.

MEGNYILT
KÖNIG nőikalap-szalonia
(Sas-passage főbejárat)
Állandó modellujdonságok!
Cimre ügyelni!
Szolid árak!

— **A Nagyváradi Izr. Szentegylet Kórház jelentése.** Felvétetett 1931 febr. hóban 94 beteg. Ápolási nap 1621, születési nap 102, összesen: 1723. Fizető 818, kedvezményes 390, ingyenes 515, összesen 1723. Oradea, 1931 március 1. Dr. Molnár Vilmos, igazgató. Braun Fülöp, gondnok.

— **Egy zsidó szenátor a szombatért.** A lengyel szenátus plénuma legutóbbi ülésén — mint már megírtuk — foglalkozott azokkal a törvényes megszorításokkal, melyek a cári uralom idejéből maradtak meg Lengyelország törvénykezésében. A lengyel köztársaság alkotmánya ezeket a cári korlátozásokat nem szüntette meg, hanem külön törvényt kellett alkotni az új állam szellemének egyáltalában meg nem felelő korlátozások megszüntetésére. — Mendelsohn zsidó szenátor a zsidóság nevében fejezte ki köszönetét a törvényjavaslatért és annak a reménynek adott kifejezést, hogy ez csak az első lépés a zsidó lakosság teljes jogegyenlőségének végrehajtása felé. Bizonyára újabb hasonló lépések fognak következni, amelyek alkalmasak lesznek arra, hogy a zsidókkal történt igazságtalanságok reparáltassanak. — Mendelsohn szenátor emlékeztetett beszéde során arra, hogy a szejm szószékéről a közelmúltban a kormánypart egyik tagja jelentette ki, hogy a kormány intenciója a valláshű zsidó lakosság érdekében megváltoztatni a vasárnapi munkaszünetről szóló törvényt. Az új törvény módot fog adni mindazoknak, akik a szombatot megtartják, arra, hogy vasárnap nyugodtan láthassák el munkájukat. Kéri, hogy a szenátus támogassa ezt a törvényt, ha majd eléje kerül.

— **Nagy kitérésű járvány Lengyelországban.** Varsóból írják: Az utóbbi években Lengyelországban a kitérésű száma megint rohamosan emelkedik. Így az elmúlt évben 50000 zsidó tért ki a zsidó közösségből. A nagyszámú kitérés a missziós társulatok műve, amelyek napról-napra nagyobb tevékenységet fejtenek ki különösen az alsóbbosztályú zsidók között. A fiatal mesümedok közül igen sokan kolostorokba kerültek, ahol papokká képezik ki őket.

— **Amidőn az antiszemizmus saját magának állít kelepécét.** Érdekes sajtóper világít rá az antiszemiták lelkiismeretlenségére és eszközeik alacsonyrendűségére. Nürnbergben jelenik meg a „Stürmer“ című antiszemita hecclap. A lap februári számában cikk jelent meg a következő címmel: „Löwenheim Alajos zsidó orvos eljárása egy keresztény gyerekágyas asszonnyal szemben“. Elmondotta a hír, hogy egy Löwenheim nevű zsidó orvos Brückenauban a talmudnak azt a szabályát követte, zsidó orvosnak nem szabad más vallásut meggyógyítani. Egy keresztény szülőanyához hívták, avval „állati módon“ járt el és az alkalmazott műtét folytán az asszony meghalt, az orvost pedig kétszáz márka pénzbüntetésre ítélték. A Karl Holz felelős szerkesztő ellen megindult sajtóperben azután szenzációs módon derült ki a tényállás. Löwenheim Alajos orvostól kiűnt, hogy ősi katolikus birói család gyermeke, ezzel szemben az áldozatról az derült ki, hogy egy zsidó tanító felesége volt. A felelős szerkesztő, aki cikkében akasztófát követelt a zsidó orvosok számára kijelentette, hogyha a tényállást ilymódon ismerte volna, akkor lapjában nem támadta volna meg az orvost. A bíróság azonban így is elítélte.

— **A lublini jesiva.** Lublini hírek szerint megjelent a jesiva értesítője, melyből kitűnik, hogy a múlt nyáron a jesivának 70 tanítványa volt, jelenleg pedig már 120 hallgatója van, közülök nagyrészt kiválóak és tehetségesek. Tíz külföldi is tanul ott. Az új szemeszterben kibővítették a tananyagot, mert azonkívül, hogy az előirt traktátusokat tanulják, minden hallgatónak még külön is kell tanulnia egyet. A tanítványok naponta reggel 6 órakor kelnek, imádkoznak és kisebb megszakítások mellett este 10 óráig folyton tanulnak. Azután mindegyik növendék jegyzeteket készít magának az aznapi előadásról. A legutóbbi hónapokban igen sok nagyhirű rabbi kereste fel a jesivát, akik elismeréssel és elragadtatással nyilatkoznak róla. Sajnos, nagy adóssággal küzd a jesiva és ennek folytán egy széleskörű gyűjtőakciót indítottak.

— **Makacs székrekedés,** vastagbélkatarus, gyomorbad, puffadás, vértorlódás, sárgaság, aranyeres csomók, csipőfájás eseteiben a természetes „Ferenc József“ keserűvíz, reggel és este egy-egy kis pohárral bevéve, rendkívül becses háziszser. Klinikai megfigyelések tanúsága szerint a „Ferenc József“ víz még ingerlékeny belü betegeknek is fájdalom nélkül hat. A **Ferenc József** keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— **A csehszlovákiai hitközségek száma.** Szlovenszkóban 167 zsidó hitközség van, ebből 106 orthodox, 29 neológ és 31 statusquo hitközség. Ruszinszkóban 25 orthodox hitközség van és 1 neológ.

Ha Satu-Mare-re jön és jól akar
RASOLLAL borotválkozni, úgy kerese fel
10 **KLEIN** borbélyüzletét
5-4 Bathányi ucca 2. (csizmadia-szin épület)

GROSZ DÁVID
s z a l m a k a l a p g y á r
Satu-Mare, Str. Petru Rares 35/37
Mindenféle kalapgyártáshoz szükséges fonatok és nyersanyagok raktára. 50-5

Modern kivitelű
cégtáblák, reklámtáblák,
és világító reklámok
olcsón készülnek
KLEIN cégfestőnél
10-4 SATU-MARE, Petőfi ucca 8.

אמרי' כשר
Hungária Étterem
SATU-MARE, TOMPA UCCA 1. sz.
Utazóknak
10%
engedmény. 25-4

CLUJI
MENTŐSORSJEGYEK
IX. huzása
március 25-én.

Csakis készpénznyeremények, melyek nyerőnek azonnal kifizettetnek. Sorsjegyek összes huzásokra **április 1-ig** érvényesek, akkor huzzák az **egymilliós főnyereményt is.**
Oradeai főbizománys: **Union Bank**, ahol sorsjegyek állandóan 100 leiért kaphatók.

— **A Dreyfuss-film antiszemita-tüntetésekét váltott ki Párisban.** A párisi zsidóságot élénk aggodalomba ejtik azok az antiszemita tüntetések, amelyek a Dreyfuss-film bemutatója alkalmával lejátszódtak. Az emberi jogok ligája, valamint az antiszemitizmus elleni nemzetközi liga erélyes akciót kezdett „A király rikkancsa” című antiszemita szervezet ellen, mely a Dreyfuss darab előadásait megzavarta és a színházban véres verekedéseket folytattak. Ugyancsak megzavarták az antiszemita-tüntetőket dr. Rudolf Weilnek, a Dreyfuss-pör történézének egyik előadását, melyen külön szenzációképp szólasra emelkedett Esterházy ezredesnek, a Dreyfuss-pör árulójának leánya és „megvédélmezte” apja emlékét. A rendőrség végül is megelégedte a tüntetéseket és betiltotta a darab további előadásait. Egy új antiszemita szervezet is alakult e héten a francia frontarcokból, melynek címe a „Tűzkeresztesek” (Croix du feu). Ez a tűzkeresztes-szervezet, amely a német horogkereszteseknek francia utánzata, azzal a programmal lépett fel, hogy Párisból ki kell utasítani a bevándorolt keleti zsidóságot. A francia zsidóság vezetői meg vannak arról győződve, hogy a kormány erős kézzel fel fog lépni a folytonosan felújuló antiszemitizmus ellen.

— **Klinikát kap a jeruzsálemi héber egyetem.** Newyork, március 15. Felix M. Warburg, a héber egyetem amerikai bizottságának elnöke elhatározta, hogy dr. Juda L. Magnesnek, a jeruzsálemi héber egyetem rektorának a társaságában nagyobb körútra indul. A turné célja, hogy az Egyesült Államok minden nagyobb városában propagandát csináljanak a zsidók között a Jeruzsálemi héber egyetem érdekében. Dr. Magnes a napokban fog partra szállani Amerikában, ahol utoljára 1927-ben tartózkodott. Őt bizták meg 1925. áprilisában az egyetem megnyitásával és azóta is élénk munkásságot fejt ki a héber egyetem fejlesztése érdekében. Magnes dr. mostani amerikai tartózkodása alatt meg fogja látogatni a jelentékenyebb egyetemeket és tudományos intézeteket. Tanulmányozni fogja az egyetemeket és intézeteket szervezeteit, hogy az ilyen módon gyűjtött tapasztalatait a jeruzsálemi egyetemen, javára hasznosíthassa. Felix Warburg fogadta az amerikai újságírókat és elmondta nekik, hogy a héber egyetem, amely eddig tisztára tudományos kutató intézetnek számított és csak 1930-ban kezdte meg oktató működését, 1932-ben már meg fogja tartani az első doktori avatásokat. Dr. Magnes az Egyesült Államokban való tartózkodása idején érintkezésbe fog lépni úgy a Hadassa szervezet vezetőivel, valamint Amerika zsidó orvosainak egyesületével, hogy velük vállaltva dolgozza ki a jeruzsálemi egyetemi klinikák szervezését. Ugyancsak velük fog tanácskozni a tropusi betegségeket kutató intézet felállítására érdekében. Áprilisban fogják megünnepelni Jeruzsálemben és egész Palesztinában a héber egyetem megnyitásának hatodik évfordulóját.

— **Boldog emlékü Grünwald L. Dávid** volt szatmári főrabbi agadikus műve a napokban hagyta el a sajtót. A rendkívüli érdekességű és a nagytudásról tanuságot tevő könyv címe: **הסדר הדין** Megrendelhető; Grünwald József rabbinál, Satu-Mare.

Kölcsönöket

jelzálog vagy kézzzálog fedezet mellett
előnyös feltételeket nyújt és

Betéteket

kedvező kamatozással és felmondás nélkül elfogad

Banca Centrală Soc. Anon.

ORADEA, Astoria (Emke) palota

TAVASZI RUHÁIT, KABÁTJÁT, TRENCH-COAT-JÁT máris tisztítsa ki, vagy festesse át

VÉGH-nél

Bémer-tér 2.

TELEFON 2-17.

Liliom-utca 5.

— **Nazareth zsidókat kér.** Nazarethben az arabs kereskedők olyan uzoráskodást folytatnak a lakossággal, hogy 10 előkelő arabs notabel aláírásával felhívás jelent meg a jeruzsálemi Alsalam című arabs lapban, melyben felhívják a palesztinai zsidókat, költözzenek nagyobb számmal Nazarethbe. Az érdekes felhívás többek közt megállapítja, hogy legalább 50 zsidó kereskedőre van szüksége a nazarethi lakosságnak. Kérik őket, hogy minél előbb költözzenek oda, szabadítsák meg a lakosságot az arabs kereskedők elviselhetetlen uzorájától.

— **Felhívás** a Poale Mizrahi ezton felhívja figyelmüket mind azon zsidó munkanélkülieknek, kik a szervezetüknél jelentkeztek és felvették, hogy március 22 vasárnap de 9 órától 1 óráig saját helyiségükben jelentkezzenek a segélyátvétele végett. Az akció bizottság.

— **Professor B. Karpin** Berlinből folyó hó 20-án péntek este 8 órakor a Mizrahi helyiségében (Piața Mihai Viteázul 11/a Ullmann palota) előadást tart, melyre a vezetőség tagjait és az érdeklődőket ez uton hívja meg az illusztris vendég meghallgatására.

— **A színváltó Ceire és Ceiro Mizrahi műsoros purimi előadása.** Folyó hó 7-én rendezte meg a színváltó Ceire és Ceiro Mizrahi műsoros purimi előadását. A sablont jóval felülmúló jelentős társadalmi eseményévé vált a színváltó zsidóságnak ez az előadás, melyen találkozót adtak egymásnak a városka előkelőségei, élükön dr. Székely Dezsőnével, aki a rendezés nehéz munkáját végezte páratlan szakértelemmel. Dr. Székely Dezsőné fáradhatatlan agilitásának tudható be, hogy rövid két hét alatt egy minden tekintetben nívós és pazar műsoru előadást produkált a színváltó zsidóságnak és ezáltal jelentős összeget juttatott különböző filantropikus célokra. Méltó segítőtársa volt Hirsch Jolánka, a Ceiro elnöknője, aki az előadás adminisztratív teendőit látta el fáradtságát nem kímélve. A műsorbendint Rella szavalata vezette be nagy hatást keltve. Steinmetz Mihály és Lebovits Jenő zsargon dialogját és cupléit a közönség zajos tapsokkal honorálta. A „Vadállat” című bohózat előadásával Fried Margitka, Judovits Margitka, Grósz Icu nagy színpadi rutinról tettek tanubizonyosságot. Katz Klárka énekszámát a közönség zajos tapsokkal fogadta. A kellemes orgánumu Schwarcz Helénke szavalatával nagy hatást ért el. A „Diszpenzáció” című bohózatban Jakab Magduska, Weinstock Sári és Simon Erzsébet pompás alakításokat nyújtottak. A „Kontra gyermek” című vígjáték szereplői élükön Weisz Lajos, Izsák Ignácz, Friedmann József, Markovits Pista, Judovits Albert és Grósz Jenő, akik derekasan megállották helyeiket. Az előadást Steinmetz Mihály dirigálása mellett a Mizrahi-kórus precízen betanult és előadott énekszáma, majd a Hatikva hangjai fejezték be. (O. V.)

— **Somre-Sabosz alakulat Prágában.** Mint Prágából jelentik, a többi európai országok mintájára Csehszlovákiában is megalakult a Szombattartó Kereskedők Egyesülete. — Az alakulás a csehszlovákiai zsidóság közvetlen befolyására történt, különös tekintettel a szombat megtarthatóságát veszélyeztető naptárreformmal kapcsolatban. Az alakulás a múlt héten történt Pozsonyban, ahol a tekintélyes számú résztvevők élénken tiltakoztak és erélyes manifesztumban protestáltak a zsidóság

egységét megbontani célzó naptárreform ellen.

— **A pászkasütés a hitközségek monopol joga.** A dévai orth. zsidó hitközségtől kaptuk a következő sorokat: A dolgoknak igazságos megvilágítása céljából kérem az alábbi rektifikálás szives közlését: A „Népünk” legutóbbi számában közlemény jelent meg a következő eszmemennel: Egy napilapban néhány héttel ezelőtt egy hírecske jelent meg, hogy egy új miniszteri rendelet értelmében — melynek se számát se keltét nem közli — a pászkasütés többé nem a hitközség abszolút joga, hanem bárki szabadon süthet pászkát. Ezt a hírt a szatmári zsidó Zs. H. is lehozta. Ennek alapján a „Népünk” cikkírója éles támadást intéz a Bisztrici Orth. Központi Iroda ellen, mivel a besztercei iroda lapjának közleményében tendenciát látott a hitközségek gyengítésére. Nem is beszélve arról, hogy ilyen rendelet sem a Monitorul Oficialban sem más hivatalos orgánumban eddig napvilágot nem látott és minden valószínűség szerint nem több mint egy unatkozó újságíró fantáziájának szüleménye, alulírott, ki ebben a kérdésben információt szerzett be, erkölcsileg kötelesnek érzi magát a igazság leszögezésére. F. évi február 25-én kérdést intéztem a fenti rendeletre nézve a Központi Irodához, melyre 214/1931 sz. alatt azt a választ kaptam, hogy az Irodának az említett új miniszteri rendeletről hivatalosan nincs semmi tudomása, nem tudják, hogy mikor és kihez lett az kiadva, de különben is ellenkezik az annak idején a Monitorul Oficialban megjelent miniszteri decizióval. Lehetséges, hogy a Regátra vagy más országgrészre vonatkozik. Nálunk azonban a már említett miniszteri decizió értelmében a pászkagyártása a hitközségek kizárólagos jogát képezi. Az orthodox Iroda eme átiratát a localis hatóságok teljes terjedelmében honorálják és hasonló esetből kifolyólag azt közöltem az Alba-Iulia-i hitközség vezetőségével is. Ezekután evidens, hogy cikkírónak fentemlített állítása és az Irodára levont konkluziója teljesen aaptalan. Teljes tisztelettel Grünwald Ferenc, a dévai orth. pénzügyi alelnök és a pászkabizottság elnöke.

— **Műsoros purim-est Orsován.** A kisvárosi kereteket jóval meghaladó előadást rendezett az orsovai zsidó hitközség műkedvelő gárdája az „Ozanic” szálloda termében Susán purim napján. Vas Andor főállatorvos, a hitközség alelnöke, magas szárnyalású beszédben üdvözölte a megjelenteket és méltatta az ünnep jelentőségét. A prológót a kis Brück Edgárd mondta kedvesen. Két egyfelvonásosban Stern Mici urnó, Sohr Klári, Spiller Bözsi, Marton Béla és Jakab Vilmos tüntek ki különösen, akiket a közönség szünni nem akaró tapsorkánnal honorált. Miklós Andor szájharmonikával végzett valóban művészi produkciókat. Ábrahám Bözsi és Reichner Kati bájosan szavaltak. Az est legkimagaslóbb pontja Vas Andorné urnó szavalata volt. Moriss Rosenfeld „Vihar” című költeményét szavaltá diletánszt meghazudtoló hozzáértéssel, művészi tehetséggel. A konferancier szerepét Spiller Baba látta el szellemesen, ötletesen, sok kellemes, derűs perccel szerezve a közönségnek. A kitűnő rendezésért Marton Gyula és Berkovits Ödön urakat illeti dicséret. Az előadást piknik és reggelig tartó tánc követte. A Löwenkopf Kálmán rabbi által életre-hívott műkedvelő gárda a cionista eszme szolgálatában áll.

Értesítés

ארתור כשר

A n. é. közönség figyelmét felhívom, hogy legprimább frissen olvasztott libaszir bőr és haj, valamint elismert legkitűnőbb füstölt hus, nálam a legelgondolhatóbb olcsó árban beszerezhető, míg az olcsó árhullám tart.

Ugyanott legprimább libatoll és pehely kapható legolcsóbb árban

Friedmann Samu

baromfi és zsirnagykereskedő

ORADEA-NAGYVÁRAD, CUZA VODA 6.

A Chevra Kadisa gyászünnepele. F. hó 18-án, szerdán tartotta meg a nagyvárad Chevre Kadisa a hagyományos Erev Ros Chodes Niszan emlékünnepelet. A Fuchs Mór-uccai nagytemplom zsúfolásig megtelt és a hívek ájtatos figyelme közepette tartotta meg Fuchs Benjámin főrabbi szívbemarkoló „Heszped” et. Megindító szavakkal ecsetelte a veszteséget, mely a zsidóságot ez évben elhunyt nagyjai és Chevra tagjai elhalálózásával érte. Majd Riff főkantor recitálta „El Molé Rachmin” keretében az alanti elhunytak neveit: **הרבנים הנאונים ז"ל**
Slajme Schreiber, Beregszász; R. Simajn Pollák, Belényes; R. Avrohom Áron Katz, Nyitra; R. Menachen Mendel Sern, Földes; R. Slajme Eliezer Alfandri, Jeruzsálem; R. Czevi Avrohom Perlmutter, Varsó; R. Jesájó Silberstein, Vác; R. Méir Lerner, Áltóna; R. N. Weisz, Nagykosztolány; R. Szimajn Szajfer, Paks; R. Óser Ausel Adler rabbihelyettes, Dunaföldvár; R. Jakajv Weinberger egyetemi rabbi, Budapest; R. Avrohom Stein, Székelyudvarhely; R. Akivó Klein, Kismarton; R. Léb Mármorstein, Szemice; R. Boruch Löwi, Szinerváralja; R. Dóvid Katzenellenbogen, Szentpéteryár.

Feldmann Mór, Goldstein Ignátz, Fischdr Salamon, Jungreis Ignátz, Ehrenfeld Hermán, Edelman Márk, Beck Henrik, Klein Károly, Robicsék Sándor, Fülöp Dávid, Friedmann Soma, Spitz Sámuel, Stern Herman Goldberger Lajos, Grünberger Lipót, Lieber Sámuel, Guttmann Hermán, Weisz Mayer, Glück Adolf Áron, Rothbart Ignátz, Faragó Jenő, Schleier Vilmos, Schwartz József, Ripner Mihály.

וכר כולם לברכה

A Szatmári Zsidó Árvagondozó Estélye. Ezen szociális missziót teljesítő egyesület f. hó 13-án tartotta meg estélyét szép érdeklődés mellett. Dr. Fischer József beszédében utalt arra, hogy a súlyos gazdasági helyzet dacára ezen egyesület a legszebb filantropiát, az árvák istápolását végzi. További beszédében kiemelte az árvagondozó működését, mely főleg Guth Lajosné elnöknő agilis vezetésének eredménye. A nagyszámban megjelent közönség a hajnali órákig volt együtt a legjobb hangulatban.

Elsőrangú husvét szilvóriumot angroban, mint detáilban a legolcsóbban a Lébi-féle pálinka-földében (Satu-Mare, Hostáncz-u. 1. sz. alati) szerezheti be.

Halálozás

Ullmann Józsefné, Ullmann József nagyvárad nagykereskedő felesége, súlyos szenvedés után f. hó 16-án meghalt. A tragikus haláleset Nagyvárad zsidó társadalmi körében mély részvétet keltett, annál is inkább, mert alig pár hete halt meg a családnak fiatal és tehetséges Frigyes fia is.

Férfiszövet különlegességek
bámulatolcsó
leszállított árakban
Havas & Grünfeld
posztóruházában
Str. Avram Iancu (Kossuth ucca) 8.

Közérdek vevőket készpénz árban szolgálunk ki.
Cégünk szolidaritásáról kérjük meggyőződni.

Ujdonság! **Ujdonság!**
„FAVORIT”
a világ legjobb főzőedénye!
A zománca nem pattan és teljesen tűzálló.
Dumping árak:
Fazék:
1/2 1 1 1/2 2 3 4 5 6
15, 26, 33, 39, 50, 63, 70, 76 Lei
Lábas:
17, 26, 32, 38, 50, 57, 66, 72 Lei
Hibás edények kg-ként 50—60 Lei.
Viszonteladóknek engedmény!
STERN JÓZSEF vaskereskedő
ORADEA, Piața Mihai Viteazul (Nagypiac-lér) 2.

RITKA ALKALOM!

áruimat jóval gyári áron alul
elárusítom. Berendezés is eladó.

SONNENWIRTH MÓR

Potom áron vásárolhat, mert üzletemet felosztatom, az összes rőfős- és kendő.

ORADEA, Str. Avram Iancu
(volt Kossuth Lajos ucca) 13

Keren Hayesod meeting Nagyváradon

Vasárnap f. hó 15-én iadította meg várad gyűjtési akcióját az országos Keren Hayesod direktorium népes gyűlés keretében. **Nussbaum Sámuel** a Jewish Agency oradeai elnöke nyitotta meg a gyűlést, üdvözölte a direktorium részéről kiküldött Prof. dr. Julián Silberbuscht és dr. Karpint Jeruzsálemből. Súlyosnak látja a jelenlegi gazdasági viszonyokat a Zsidóország építő alapjának gyűjtésére, de reméli, hogy a várad zsidóság ugymint a multban, most is teljesíteni fogja kötelességét.

Nussbaum Sámuel után Prof. dr. Julián Silberbuscht emelkedett szólásra. Magas nivóju beszédében rámutat arra, hogy a Balfour deklaráció csak alapja azon munkának, mellyel a zsidó jövőt felépíteni lehet. A mi fáradságtalan munkánk kell a Zsidóországunk építési munkájának alátámasztására és erősítésére. El kell háritanunk mindazon nehézségeket, melyek utunkban vannak. Az elmúlt évben Anglia Palesztina politikája súlyos helyzet elé állította országépítő munkánkat, de végül is Angliának kellett deferálnia a konstruktív zsidó munkával és a kulturvilágnak irányunkban megnyilvánult szimpatijával szemben.— A zsidóságnak egyetlen céltudatos utja csak ez lehet, amely Palesztina felépítéséhez vezet. A gazdasági helyzet kétségtelenül súlyos, de épp ez kötelezi a zsidóságot, hogy megfelelő jövőt teremtsen és építsen ki. A zsidóságot a többi népek közötti elmerüléstől csakis egy öntudatos, saját erejére támaszkodó áldozatrakész zsidó politika mentheti meg. A zsidóság csak nagyon kis százalékban helyezkedett el a földművelés és a mezőgazdagság konstruktív munkájában, míg tulnyomó része a kereskedelem és lateiner pályán helyezkedett el, ami maga után vonta a zsidó tömegek katasztrófális leszegényedését. Vissza kell hát tértenünk a zsidóságot ősi tradíciója által biztosított otthonának felépítéséhez, ahol biztosítani lehet a zsidóságnak úgy politikai, mint gazdasági és kulturális centrumát.

Dr. **B. Karpin** tartotta meg ezután nagy lendülettel előadott beszédét. Foglalkozott az antiszemitizmus okaival. Miért van az, hogy egyetlen kulturnép sem ismeri az ellenség fogalmát oly módon, mint a zsidóság? Miért van az, hogy akárhol az egész világon a legdrasztikusabb gyűlölet dühöng velünk szemben! Figyeljék meg a többi népeket: mindegyik érzi a nemzeti vagy népi hovátartozandóságát, érzi mivel tartozik saját közösségének, saját népi mi voltának. Néptest tagjának érzi magát, mely hozzátartozik népi organizmusához. Mi zsidók azonban csak egyéni életet élünk és nem törődünk a népi, illetve nemzeti mi-

voltunkkal, legfejebb szűkebb családi vagy „kehila” közösség iránt érzünk kötelességeket. Figyelmén kívül hagyjuk, hogy egy 17 milliós tömeget számláló nemzet tagjai vagyunk. Hiába akarnak némelyek asszimilálódni ha a befogadó többségi népek nem akarják a zsidóságot néptestükbe befogadni. Az asszimillációhoz kettő szükséges. Már pedig a zsidóság nem akarhat megsemmisülni s ha egy kis része le is akar válni az ősi törzsről, a többségi népek ellenkezésével találkozik. A cionizmus feladata éppen az, hogy igen sokan kik már ideált nem találtak a zsidóságban, a benne rejlő eszme igazsággal vissza hódítsa ezeket a zsidóság számára. A Keren Hayesod országépítő alapja a zsidó népközösség szimbóluma, hiszen a zsidó nép jövőjét és országát építi. Ez kell, hogy adjon nekünk jogot arra, hogy mindenkit kötelességének teljesítésére hívjunk fel.

Nagy lelkesedéssel és tapssal honorálta a válogatott halgatóság a kiváló előadókat. Nussbaum Sámuel zárószavai után a Hatikva hangja mellett ért végett a jól sikerült gyűlés.

Szerkesztői üzenet

K. B. Târgu-Mureș. Érthető érdeklődése, mert nem tudja, hogy miért ráncigáltuk elő mult számban az ominózus U. Á. ügyet? Apropója ennek a Zs. H. minősíthetetlen támadása, melyet fentnevezett ur ad ki. A lap azt írta többek között Glasner Akibára: „A cluji orth. anyahitközségnek és főrabbijának csak azt tanácsolhatjuk és fenhangon odakiáltjuk: vissza a Tórához, a hitelvi döntések kútforrásához”. Mi jogon merészel így írni bárki Erdély egyik legnagyobb hitközsége és annak more de-aszre-je ellen. Eltekintve még személyi sérelmeinktől, melyben hallatlanul parlagi hangon ir lapunkról, annak szerkesztőiről és mindenkiről, aki kritizálni meri a központi iroda „működését”.

Fűszerárunk של פסח
legolcsóbban

Frații

Weinstein Testvérek

Str. Nicolae Iorga (Zöldfa-u.) 19

VERSENYÁRUHÁZBAN

Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 14. szám

**Nagy elárusítás kezdődik
hétfőn reggel 9 órakor**

Más vállalkozás miatt ezen üzletemet felosztatom s így a raktáron levő összes árukészletemet

**minden elfogadható
árért elárusítom!**

Következő cikkek kerülnek eladásra:

Női és férfi szövetek, selymek, vászon, vászon-siffon és damasztárak, lepedővásznak, élkező és kávésgarnitúrák, törülközők, mosóárak és még sok más cikkek. Csipkék és maradékok 1/4 árban

Ritka alkalmi vétel!

Az elárusítás csak 14 napig tart!

Tehát mindenkinek saját érdeke, hogy minél előbb hozzájusson finom és olcsó árukhoz
Üzlethehelyiség kiadó - Berendezés eladó

VERSENYÁRUHÁZ

3-2 Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 14

INGYEN!

!

harisnya LEITNER-nél a „Hőfehérke” harisnyaházban. Sas palota, Piața Unirii 4 12 készpénzért vásárolt cikk összértékének 1/12 rész arányában. Ugyanott „Bizalom” könyvecskére is vásárolhat. Szombaton csak este nyitva.

HÖFER gyermekhintőpor — lila dobozban — nélkülözhetetlen a csecsemőknél

ZSIDÓ HUMOR

A hegedűs lelke

Beszélik:

Egyszer, éjfélkor, hang hatolt a kosnői maggid szobájába.

— Szent férfit, — sóhajtott a hang — könyörülj meg egy nyomorult lelken, amely ime, tiz esztendeje nem talál nyugovóra...

— Ki vagy — kérdezte a maggid — és hogyan élted le életedet?

— Muzsikus vagyok, — felelte a hang — cimbalmos voltam s vétkeztem, mint minden halandó.

— S ki küldött hozzám?

— Lakodalmadon játszottam rabbi s te el voltál ragadtatva játékomtól. Egyik darabot a másik után rendelted s ezért merészkedtem.

— Emlékszel még a dalra, amelyet akkor játszottál, amikor a baldachin alá léptem?

És ime a hang elénekelt a nászalt.

— A következő szombat megvált szenvedéseidről — mondotta erre a maggid.

S a rákövetkező péntek este a maggid olyan melódiával énekelt a beköszöntőt, amelyet a községben még nem hallott soha senki. S a kórus nem tudott szenkudálni ehhez a dalhoz...

Miért foglalkoznak a rabbik új chaszidjakkal jobban mint a régiekkel?

Egy nagy hírű csodarabbi, amikor chaszidjai megjelentek előtte, hogy köszöntés, régi hű éges chaszidját egy egyszerű kezelegintéssel intézte el, míg az új gazdag chaszidjával, aki első ízben jött hozzá, — a rebbe hoszassan eldiskurált és több időt szentelt neki, mint valamennyi régi hiveinek. Midőn régi chaszidja a szombat kimenetekre ezért szemrehányást tett a rebbenek, ez így mentegetőzött: „Nézd édes fiam, te az én régi, hűséges hivem vagy, csak rád nézek és rögtön tudom, hányadán vagyok veled. Am ezt a gazdag chaszidot eddig nem ismertem és ezért két óra kellett hozzá, hogy megállapítsam, hogy tőle sem várhatok sokat...”

Eibenshütz

Rabbi Jonathan Eibenshütz egy napon a tanház felé haladt. Utközben találkozott barátjával, Hasselbauer püspökkel.

— Merre? — kérdezte a püspök és kezett nyujtott rabbi Jonathannak. Rabbi Jonathan azonban, aki éppen egy talmudhelyen gondolkozott, elmélyedve így válaszolt: „Nem tudom eminenciás uram!”

A válasz annyira megharagította a püspököt, hogy parancsára a rabbit rögtön börtönbe vetették.

Délután maga elé vezeteti Jonathan rabbit.

— Hogyan adhattál nekem, patronusodnak, ilyen arcátlan feleletet? — mondta a püspök. — Nem tudod e, hogy az uralkodó vallás fejedelmével nem szabad tréfát űzni?

Rabbi Jonathan így felelt:

— Isten őrizzen. Sohasem merészkedném arra vetemedni, hogy védelmezőmmel, a hatalmas püspökkel, gúnyt űzek. Az én feleletem egészen komoly, mert hiszen az ember sohasem tudhatja, hogy hova viszi az útja. Lásd én a tanházba akartam menni, és a börtönbe értem el.

Nyugodtan fog aludni,

ha
„express” poloskairtót
használn. Kapható:
STERN S. ENDRE
cégnél. Oradea, Zöldfa-uca 10.

Egy üveg ára 15 Lei.

Telefon: 378

”ין כשר של פסח

Értesítjük a nagyérdemű zsidó vevőközönseget, hogy Str. Saguna (Kapucinus ucca) 4. szám alatti pincékben

egy **כשר** osztályt létesítettünk
Gellis Gyula ur vezetésével,

ahol kiváló **כשר של פסח** fajborokat olcsó árban árusítunk.

Ugyancsak **כשר של פסח** prima gyümölcspálinkát is tartunk raktáron.

Szíves pártfogásukat kérjük **Meer és Goldfeder**

MOZI

Teatrul HEIMAN szinkör.

HETI MŰSORA:

Csütörtökön és a következő napokon: A „Szerelem Öfensége” — A legnagyobb filmvígjáték — Magyar együttessel: Szőke Szakáll — Nagy Kató — Franz Lederer Halmay Tibor — Grell Theimer — Eisemann és Zerkovitz muzsikával!

Vasárnap: Szenzációs nagy matiné műsor!

Legközelebbi műsor: „Mesék az Iró-gépről”, Békeffy—Lajtai operettje nyomán. Szomaházi regénye. Ábrahám Pál muzsikájával. Renata Müller — Hans Thiming — Félix Bressart.

MEGHÍVÓ.

Az oradeai **Banca de Credit Marunt și Economie S. A.** (Kishitelbank és Takarékpénztár R. T.) rendes közgyűlését 1931 évi március hó 29 napján vasárnap délelőtt fél 12 órakor tartja meg Oradeán, Pișta Mihai Viteazul 11/a alatti üzlethelyiségében, melyre a t. részvényeseket tisztelettel meghívja.

Tárgysorozat.

1. Az igazgatóság évi jelentése az elmúlt 1930 üzletéről. Az üzletév mérlegének megállapítása, a tiszta nyereség felosztása.
2. A felügyelő bizottság jelentése.
3. A felmentvény megadása tárgyában határozathozatal.

4. Kamatláb leszállítási javaslat.
5. Igazgatósági tagok választása.
6. Felügyelőbizottsági tagok választása.
7. Esetleges indítványok.

Kelt Oradea, 1931 március 13 án

Az igazgatóság.

Figyelmeztetés: Felhívjuk a t. részvényesek figyelmét arra, hogy a közgyűlésen csak azok vehetnek részt, akik teljesen befizetett részvényeiket az intézet pénztáránál a közgyűlés előtt elhelyezték. Esetleges indítványok csak az esetben tárgyalhatók a közgyűlésen, ha azok az intézet helyiségében 1931 év március 25-ig bezárólag írásban benyújtatnak.

Banca de Credit Marunt și Economie S. A.

(Kishitelbank és Takarékpénztár R. T.)

Vagyon		Mérleg-számla 1930 december 31-én		Teher	
1. Készpénz pénztárban	183.429	1. Alapítóké	1.000.000		
2. Készpénz bankoknál	1.800.299	2. Alapítókéemelésre előre beliz.	173.350		
3. Vállalkölcönök	5.426.458	3. Külön tartalék	60.644		
4. Testvérintézeteknél	152.172	4. Kétes köv. tartalékalapja	96.133		
5. Folyószámla adósok	103.721	5. A Joint Foundation követelése	1.678.792		
6. Egyéb aktívák	25.017	6. Kötött betétek	3.090.325		
7. Berendezés	69.716	7. Szabad betétek	1.221.167		
		8. Testvérintézetek követelése	112.653		
		9. Folyószámla hitelezők	74.840		
		10. Előre befizetett kamatok	179.622		
		11. Fel nem vett osztalék	21.642		
		12. Átmeneti számla	7.224		
		Ez évi nyereség	94.483		
		Ebből a kétes köv. tartalékalapjára	50.000	44.483	
	7.760.812				7.760.812

Veszteség		Eredmény-számla		Nyereség	
1. Folyószámla és betétkamatok	278.864	1. Kamat és egyéb jövedelmek	1.009.457		
2. Adminisztrációs költségek	574.163	Mult évi nyereségáthozat	8.681		
3. Adók és illetékek	70.626				
4. Kétes követelések alapjára	50.000				
Nyereség	44.483				
	1.018.138				1.018.138

IGAZGATÓSÁG:

Nussbaum Sámuel

elnök.

Dr Bárdos Imre
Dr Winkler Mór
Kesztenbaum Miksa
Berkovits Bernáth

Borgida József
Klein Adolf
Wasserstrom Sándor

Reich Dávid
Dr Timár Miksa
Mandel Béla
Kohn Dávid

Bleier Adolf
üggy. ig.

FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG:

Dr Lévai Béla

elnök.

Vajda Géza

Leitner Zoltán

Kirsch Henrik

Weinberger Fülöp

Dr Gál Gábor

Nyomatott a Gutenberg grafikai műintézet gyorsajtóján, Oradea, Fekete-sas-Passage.